

METODOLOŠKO POJASNILO

Vesna Ilič

POSLOVNE STORITVE

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljane podatkov:

Poslovne storitve, Slovenija, letno (Prva objava)

Marec 2021

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNA PODLAGA.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	5
7	POJASNILA.....	6
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	7
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	7
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	9

1 NAMEN

Namen objave podatkov o poslovnih storitvah je prikaz delovanja gospodarstva v sektorju poslovnih storitev.

2 PRAVNA PODLAGA

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)
- Uredba (ES) št. 295/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o strukturi statistiki podjetij (prenovitev) (CELEX: 32008R0295)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je prihodek od prodaje v podjetjih v izbranih storitvenih dejavnostih, razčlenjen po proizvodih in storitvah ter po sedežu strank.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enote opazovanja so podjetja, katerih glavna dejavnost je ena izmed naslednjih poslovnih storitev po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD 2008):

J58.2 Izdajanje programja;

J62 Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti;

J63.1 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti; obratovanje spletnih portalov;

M69.1 Pravne dejavnosti;

M69.2 Računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti; davčno svetovanje;

M70.2 Podjetniško in poslovno svetovanje;

M71.1 Arhitekturno in tehnično projektiranje in s tem povezano svetovanje;

M71.2 Tehnično preizkušanje in analiziranje;

M73.1 Oglaševanje;

M73.2 Raziskovanje trga in javnega mnenja;

N78 Zaposlovalne dejavnosti.

Enote so v raziskovanje izbrane na podlagi zajema s pragom, glavno merilo za določitev enot je število oseb, ki delajo. V raziskovanje se tako izberejo vsa podjetja, ki imajo najmanj 20 oseb, ki delajo (okoli 250 enot).

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo letno.

Podatke pridobivamo z raziskovanjem »Poslovne storitve« (SSP-PS/L). Poročanje podatkov poteka v elektronski obliki prek spletnega portala Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES). Če so podjetja predložila AJPES-u letno poročilo za statistične namene, so podatki pod zap. št. 1 (Celotni čisti prihodki od prodaje) že povzeti iz teh poročil.

Podatke v tem raziskovanju pridobivamo s pomočjo devetih spletnih vprašalnikov, in sicer:

- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - računalniške storitve (SSP-PS/L-1),
- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - pravne storitve (SSP-PS/L-2),
- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - računovodstvo (SSP-PS/L-3),
- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - raziskovanje trga (SSP-PS/L-4),
- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - podjetniško in poslovno svetovanje (SSP-PS/L-5),
- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - projektiranje in tehnično sodelovanje (SSP-PS/L-6),
- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - tehnično preizkušanje in analiziranje (SSP-PS/L-7),
- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - oglaševanje (SSP-PS/L-8),
- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - storitve pri zaposlovanju in posredovanju delovne sile (SSP-PS/L-9).

Podatke pridobivamo tudi iz obstoječih administrativnih in statističnih virov, in sicer:

- Letni računovodski izkazi gospodarskih družb, gospodarskih javnih služb, srednjih in velikih samostojnih podjetnikov ter vseh drugih, ki poslujejo po

Zakonu o gospodarskih družbah in jih za statistični namen zbira AJPES,

- Letni računovodski izkazi malih samostojnih podjetnikov, ki poslujejo po Zakonu o gospodarskih družbah in jih za statistični namen zbira AJPES,

- Letni računovodski izkazi posrednih proračunskih uporabnikov in drugih oseb javnega prava, ki vodijo računovodske evidence po Zakonu o računovodstvu in jih za statistični namen zbira AJPES,

- Letni računovodski izkazi zadrug, ki poslujejo po Zakonu o združenih in jih za statistični namen zbira AJPES,

- Letni računovodski izkazi oseb zasebnega prava, ki poslujejo po Zakonu o računovodstvu in jih za statistični namen zbira AJPES,

- statistično raziskovanje o poslovanju podjetij (SSP/L).

6 DEFINICIJE

Prihodki od prodaje so prodajne vrednosti kupcem zaračunanih prodanih proizvodov ali trgovskega blaga in materiala ter opravljenih storitev. Merijo se na podlagi prodajnih cen, navedenih v računih in drugih listinah, zmanjšanih za vse popuste, ki so bili dani ob prodaji ali pozneje, pa tudi za vrednosti vrnjenih količin. Prihodki zajemajo tudi vse stroške in obremenitve, vezane na kupca, ne zajemajo pa davkov in carinskih dajatev na blago ali storitve, ki jih enota fakturira, in davka na dodano vrednost (DDV), morebitne prodaje osnovnih sredstev, prihodkov od financiranja in drugih izrednih prihodkov.

Specializacijo merimo z deležem prihodkov od prodaje, ustvarjen s prodajo storitev, značilnih za opazovano dejavnost, v primerjavi z vsemi prihodki od prodaje.

Slovenija zajema vse stranke, ki so imele sedež oziroma bivališče v Sloveniji.

Nerezident zajema vse stranke, ki so imele sedež oziroma bivališče v državah EU in ostalih državah.

Članice EU – EU27: vse stranke, ki so imele sedež oz. bivališče v naslednjih državah: Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka republika, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Španija, Švedska, Združeno kraljestvo.

Druge države: vse stranke, ki so imele sedež oziroma bivališče zunaj Slovenije ali članic EU (EU27).

Drugo zajema druge storitve in proizvode, ki niso zajeti drugje.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Standardna klasifikacija dejavnosti SKD 2008 je nacionalna različica evropske statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Rev. 2.

Podatke objavljamo tudi na podlagi Klasifikacije proizvodov po dejavnosti (CPA).

Klasifikacije in šifranti so na SURS-ovi spletni strani objavljene na povezavi <http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/metode-in-klasifikacije/klasifikacije>

Več informacij je na voljo na zavihku Ekonomske klasifikacije.

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo uredili s kombinacijo sistematskih popravkov in postopkov vstavljanja podatkov. Pri vstavljanju podatkov smo uporabili podatke o čistem prihodu od prodaje iz zaključnih računov in strukturo poročenih podatkov.

Več o urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja niso smiselni.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

Glavna dejavnost, ki jo podjetja opravljajo, je statistična dejavnost, ki je kot glavna določena v Statističnem poslovnem registru za statistični namen in se v posameznih primerih razlikuje od registrirane dejavnosti, določene v Poslovnem registru Slovenije, ki ga vodi AJPES. Statistična dejavnost se določa pri pomembnejših enotah, in sicer tistih, pri katerih je iz obstoječih statističnih podatkov razvidno, da bi bila njihova razvrstitev po teh podatkih drugačna od razvrstitve te enote glede na registrirano dejavnost.

Podatek, ki je statistično zaščiten zaradi varovanja zaupnosti poročevalskih enot, nadomestimo z znamenjem »z«.

Vsote se zaradi zaokroževanja včasih ne ujemajo.

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [Podjetja - Struktura in poslovanje podjetij](#);

Objavljajo se absolutni podatki. Podatki se objavljajo po dejavnostih klasifikacije SKD 2008 na 2-, 3- ali 4-mestni ravni SKD, po klasifikaciji proizvodov po dejavnosti (CPA) na ravni razredov, kategorij in podkategorij, po sedežu strank in po številu oseb, ki delajo (le 20 ali več oseb, ki delajo).

- Prva objava (Podjetja, Struktura in poslovanje podjetij): »Poslovne storitve, Slovenija, letno«
- Eurostat, Statistični urad Evropske unije

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

SPREMEMBA KLASIFIKACIJE

Od referenčnega leta 2003 do referenčnega leta 2007 sta veljali klasifikaciji CPA 2002 in NACE Rev. 1.1. Nova struktura SKD (NACE Rev. 2) se uporablja od referenčnega leta 2008 dalje. CPA 2008 se je uporabljala od referenčnega leta 2008 do 2014. Uredba o uvedbi različice 2.1 klasifikacije CPA je začela veljati 1. januarja 2015. Pri večini gre le za spremembo imena (63.11, 63.12, 71.11.24), nekaj je tudi vsebinskih popravkov (73.11.13) oz. 70.22.4 storitev je izbrisana.

S 1. januarjem 2008 je v vseh državah članicah Evropske unije začela veljati nova klasifikacija dejavnosti poslovnih subjektov NACE Rev 2., ki je nadomestila prej veljavno klasifikacijo Nace Rev. 1.1. V Republiki Sloveniji je v veljavo stopila nacionalna različica standardne klasifikacije, imenovana SKD 2008.

Do leta 2008 je bila enota opazovanja podjetje, katerega glavna dejavnost je bila ena izmed naslednjih poslovnih storitev po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD 2002):

72 Obdelava podatkov, podatkovne baze in s tem povezane dejavnosti;

74.11 Pravno svetovanje;

74.12 Računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti, davčno svetovanje*1;

74.13 Raziskovanje trga in javnega mnenja;

74.14 Podjetniško in poslovno svetovanje*1;

74.2 Prostorsko načrtovanje, projektiranje in tehnično svetovanje;

74.3 Tehnično preizkušanje in analiziranje;

74.4 Oglaševanje;

74.5 Dejavnost posredovanja in zaposlovanja delovne sile.

*1 V letu 2003 sta bili dejavnosti združeni: 74.12+74.14 Računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti, davčno svetovanje ter podjetniško in poslovno svetovanje.

Prvo referenčno leto, za katero je bilo potrebno zbrati letne statistične podatke o dejavnostih, zajete z oddelkoma 62 in 78 ter skupinami 58.2, 63.1 in 73.1 NACE Rev. 2, ter dvoletne statistične podatke, zajete s skupinami 69.1, 69.2 in 70.2 NACE Rev. 2, je bilo leto 2008. Prvo referenčno leto, za katero je bilo potrebno zbrati dvoletne statistične podatke o dejavnostih, zajete s skupinami 71.1, 71.2 in 73.2 NACE Rev. 2, je bilo leto 2009 (Uredba (ES) št. 295/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o strukturi statistiki podjetij (prenovitev)).

SPREMEMBA IZBORA ENOT OPAZOVANJA

Do referenčnega leta 2012 so bile enote z 10 in več osebami, ki delajo, izbrane z gotovostjo, preostale enote (z manj kot 10 osebami, ki delajo) pa naključno.

Do referenčnega leta 2015 so bile enote z 20 ali več osebami, ki delajo, izbrane z gotovostjo, preostale enote (z manj kot 20 osebami, ki delajo) pa naključno.

Z referenčnim letom 2016 so enote v raziskovanje izbrane na podlagi zajema s pragom, glavno merilo za določitev enot je število oseb, ki delajo. V raziskovanje se tako izberejo vsa podjetja, ki imajo najmanj 20 oseb, ki delajo (okoli 250 enot).

SPREMEMBA ENOTE, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Do referenčnega leta 2015 je bila enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, prihodek od prodaje v podjetjih v izbranih storitvenih dejavnostih, razčlenjen po proizvodih in storitvah, po sedežu strank in po velikosti podjetja glede na število oseb, ki delajo.

Z referenčnim letom 2016 objavljamo zgolj podatke za podjetja, ki zaposlujejo vsaj 20 oseb, ki delajo.

SPREMEMBA UTEŽEVANJA

Z uteževanjem želimo doseči reprezentativnost vzorca, tako da so uteženi podatki čim boljša ocena opazovane populacije v določeni časovni točki. Do referenčnega leta 2015 je bil postopek uteževanja določen glede na vzorčni načrt, neodgovor enote ter glede na razpoložljive pomožne populacijske spremenljivke, ki smo jih uporabili za kalibracijo (vzamemo podatke o čistem prihodu od prodaje iz zaključnih računov). Končna utež enote je tako produkt uteži zaradi verjetnosti izbora enot, uteži zaradi neodgovora ter kalibracijskega faktorja.

SPREMEMBA OBJAVLJANJA PODATKOV

Do referenčnega leta 2015 so rezultati raziskovanja prikazani po proizvodih (CPA) na nivoju razredov, kategorij in podkategorij, po sedežu strank, po izbranih storitvenih dejavnostih, in sicer na 2-, 3- ali 4-mestni ravni SKD in po številu oseb, ki delajo (skupaj, 0–19, 20 ali več oseb).

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - računalniške storitve (SSP-PS/L-1)
 - Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - pravne storitve (SSP-PS/L-2)
 - Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - računovodstvo (SSP-PS/L-3)
 - Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - raziskovanje trga (SSP-PS/L-4)
 - Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - podjetniško in poslovno svetovanje (SSP-PS/L-5)
 - Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - projektiranje in tehnično sodelovanje (SSP-PS/L-6)
 - Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - tehnično preizkušanje in analiziranje (SSP-PS/L-7)

- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - oglaševanje (SSP-PS/L-8)
- Vprašalnik za statistično raziskovanje Poslovne storitve - storitve pri zaposlovanju in posredovanju delovne sile (SSP-PS/L-9)

področje: Podjetja, podpodročje: Struktura in poslovanje podjetij

- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:

- Poslovne storitve (SSP-PS/L),

področje: Podjetja, podpodročje: Struktura in poslovanje podjetij

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.